

ÇOCUK EĞİTİMİNDE

ANNE BABALARA ÖNERİLER

Gençlik Dönemi

Değerli Vatandaşlarım,

Almanya'daki Türk toplumunun çözüm bekleyen bir çok sorunu vardır. Çözüm bekleyen bu sorunların içinde en önemli ve öncelikli olanı eğitimidir. Bu sorunların ortaya çıkışında eğitim eksikliği ve yetersizliğinin büyük etkisi vardır. Toplumumuzun geleceği çocuklarımızın eğitimine vereceğimiz öneme bağlıdır.

Bu amaçla eğitim Ataşeliğimiz vatandaşlarımızı, eğitim konusunda bilgilendirmeye yönelik bir çalışma başlatmıştır. Bu çalışmayla, vatandaşlarımız Baden Württemberg Eyaleti eğitim sistemini Türkçe olarak çeşitli yönleriyle yakından tanıma imkanına kavuşmaktadır.

Çocuklarını hayata diğer bir deyişle geleceğe hazırlama sorumluluğunu taşıyan siz yurttaşlarımın bu hizmetten gereği gibi yararlanacağına inanıyorum.

Çetiner KARAHAN
Başkonsolos

Değerli Veliler,

Çocuklarımız en değerli varlığımız, geleceğimiz, umudumuzdur. Onları sağlıklı bir şekilde büyütmek ve hayata hazırlamak, en önemli görevimizdir. İyi bir geleceğin garantisi iyi bir eğitimidir. Çocuklarımızın okul başarısını yakından izlemek ve bir meslek sahibi olmalarını sağlamak her veli için haklı bir gurur ve övünç vesilesidir.

Almanya'da Türk çocuklarının kaderini değiştirecek, geleceklerini aydınlatacak, tek çıkış yolu eğitimidir.

Konunun bu öneminden dolayı Karlsruhe Başkonsolosluğu Eğitim Ataşeliği, Baden-Württemberg Eyaleti Eğitim sistemini çeşitli yönleriyle tanıtan, bir dizi broşürü hazırlayıp yayıma sokmaktadır. Böylece velilerimiz, Baden-Württemberg Eyaleti eğitim sisteminin sunduğu imkanların farkına varacak ve onlardan en iyi biçimde yararlanabileceklerdir.

“Çocuk Eğitiminde Anne Babalara Öneriler” ana başlığı altında size sunulan bu e-kitapları hazırlayan rehber öğretmenlerimizden Dr.Osman Nejat Akfırat'a teşekkür ederim. Kitaplar, herkesin kolay anlayabileceği bir dille kaleme alınmış ve her konu ayrı bir başlık altında ele alınarak, konunun bütünlük içinde kolayca kavranabilmesi sağlanmıştır.

Çocuklarımızın eğitiminden daha önemli bir işinizin olmadığını tekrar hatırlatır, bu e kitabın, bu görevinizi yerine getirmenizde önemli bir katkı sunacağını, umuyorum.

Murat ÇELEBİ
Eğitim Ataşesi

ÇOCUK EĞİTİMİNDE ANNNE BABALARA ÖNERİLER

Dr.Osman Nejat Akfırat

Gelişim hayat boyu devam eder. Bireyin genel gelişimini tamamlaması açısından en önemli dönemler 0-18 yaş arası yaşanır. 0-18 yaş arası çocuk 6 değişik süreç yaşar.

1. Doğum Öncesi Dönem
2. Bebeklik Dönemi (0-3 Yaş)
3. Okul Öncesi Dönem (3-6 Yaş)
4. Çocukluk Dönemi (6-12 Yaş)
5. Ergenlik Dönemi (12-14 Yaş)
6. Gençlik Dönemi (14-18 Yaş)

Gençlik Dönemi (14-18 Yaş)

ZİHİNSEL GELİŞİM

Çocuk bu dönemde karmaşık sorunlara mantıksal çözümler getirme becerisini kazanır. Düşünce ile oynayabilir, mantık oyunlarından hoşlanır. Bu dönemde zihinsel gelişimin büyük bir kısmı tamamlanmıştır fakat beyin hücrelerinin uzun süre kullanılmadığı zaman işlevini kaybettiği de unutulmamalıdır. Bu yüzden bu dönemde zihinsel gelişime de gereken önem verilmelidir.

BEDENSEL GELİŞİM

Çocukların bu alanda geçirdikleri değişiklikler düzene girmeye başlar. Erkek çocuklarda genel olarak vücuttaki kas dokusu artar, kız çocuklarda ise deri altı yağ dokusu artar. Boy uzamaları devam eder. Artık takım faaliyetlerine katılım artar. Spor aktiviteleri daha büyük önem kazanır. Erkek çocuklar bu dönemde özellikle futbol, basketbol, uzak doğu dövüş sporları ile daha yakından ilgilenirler. Kız çocuklarda da; voleybol, basketbol, aerobik türü sporlara ilgi yoğunudur.

AİLEYE ÖNERİLER

Aileler çocukların spor aktivitelerini desteklemeli, bu alanlara yeteneklerinin de gelişimi açısından ve bedensel gelişimlerini desteklemek için onların bu tür aktivitelere katılmasına fırsat tanınmalıdır. Derslerini etkilemediği sürece onları bu yönden kısıtlamamalıdır.

CİNSİYET GELİŞİMİ

Bu dönemde erkeklerde genital sistemlerin gelişimi daha yoğun yaşanır. Çünkü kızlar genellikle bu konuda daha önceden gelişir. Kızlarda adet kanaması erkeklerdeki boşalmadan daha evvel yaşanır ve ergenlik çağında erkekler kızlara göre fiziksel yönden daha minyon daha ufak tefek görünebilirler. Bu yaşlarda genellikle erkeklerde boşalma başlar. Cinsel öğelere ilgi artar. Cinsel konularda sürekli bir şeyler öğrenme çabası içindedirler. Bu konuda çok fazla odaklanıp bazı amaçlar edinebilirler.

Kızların ise bu dönemde bir önceki dönemde başlayan gelişimleri daha ileri bir safhaya gider. Cinsiyet gelişimi açısından olgunluk kazanmaya başlarlar. Örneğin; epilasyonu öğrenirler. Çocuklar vücutlarına daha çok özen göstermeye başlarlar. Özellikle erkek çocuklarda mastürbasyon görülür.

AİLEYE ÖNERİLER

Aileler erkek çocukların bu dönemdeki merakını önce anlayışla karşılamalı, sonra ona toplumun bu tür konulara bakış açısından bahsetmelidir. Ona cinselliğin yemek yemek, su içmek gibi doğal bir ihtiyaç olduğunu, ama toplumumuzca belli bir yaştan önce yaşanmasının bizim toplumumuz açısından ne gibi olumsuzluklar doğurabileceğini anlatmalıdır. Aynı konu elbette ki kız çocuklara da anlatılmalıdır. Toplumun bakış açısı ve ahlaki değerleri anlatılmalıdır.

Mastürbasyon da özellikle erkek çocuklarda görülen bir davranıştır. Bu anormal bir durum değildir. Çocuk cinsel ihtiyaçlarını bu dönemde karşılıklı bir ilişki kurarak karşılayamadığı için bu yolu seçer. Ama bu davranışın çok fazla görülmesi normal değildir. Ailenin yapması gereken çocuğu sevdiği aktivitelere yönlendirmek, onun dikkatini ve ilgisini başka yönlere çekebilecek etkinliklere katılmasını sağlamaktır.

SOSYAL-DUYGUSAL GELİŞİM

Bu dönemde çocuğun kimlik kazanımı ya tamamlanır ya da kimlik karmaşası yaşamaya devam eder. Eğer kimlik kazanımı tamamlanmazsa kimlik bocalaması da devam eder. Kimlik kazanımı tamamlanırsa güvenli bir genç olur.

Karşı cinse ilgi özellikle duygusal açıdan kız çocuklarda yoğundur. Bu dönem erkek çocuklar için hormonal yönden yoğun bir dönem olduğu için erkek çocuklarda karşı cinse karşı hem cinsel hem de duygusal ilgi devam eder.

Çocukların iletişimleri normal, iyi, çok iyi denilebilecek derecededir, ya da kimlik karmaşası nedeniyle, çevreleri, iletişim kurduğu kişiler, ya da iletişim kurma yoğunlukları değişir. Bu dönem çocuklarında “özenti” dediğimiz bir davranış görülür.

AİLEYE ÖNERİLER

Çocuğu sosyal faaliyetlere teşvik etmeliler. Kız-erkek çocuk ayrımı ne aile içinde ne de dışarıdaki çocuklara karşı yapılmamalıdır. Aile sık sık çocukla konuşmalı, sorunlarını dinlemeli, yönlendirici olmalı, ona fikir vermelidir. Çocuğun kimlik karmaşasını önlemek için, onu hoşlandığı şeylerle belirli ölçüde baş başa bırakmalıdır.

AHLAK GELİŞİMİ

Çocuklarda bu dönemde ya kurallara uyma ama sorgulama ya da sıra dışı olma eğilimi görülür. İntihara, suça, kanun dışı olaylara eğilim de görülebilir. Bunların sebebi kimlik kazanımı tamamlanmadığı için yaşanan kimlik karmaşasıdır.

AİLEYE ÖNERİLER

Aile çocuğun yaptığı hatalara karşı anlayışlı olmalıdır. Bu dönemde çok fazla üzerine gitmemelidir. Her şeyi konuşarak halletmeye çalışmalı, çocukla kızarak, sesini yükselterek konuşmamalıdır. Bu dönemde intihar, suç teşkil eden davranışlar gösteren madde bağımlılığı olan çocuklar için uzmanlara başvurulmalı, çocuğa psikolojik destek sağlanmalı, uzman ile aile de görüşmeli ve uzmanın rehberliğine göre hareket etmelidirler.

Özellikle bu dönemde farklı bir kültür içinde yaşamaktan kaynaklanan kimi sorunlar yaşanabilir. Örneğin gençler, “Almanlar için normal olan bizim için neden normal değil?” diye düşünebilir. Bu konuda aile öfkelenmeden, kaygıya kapılmadan farklılığın nedenlerini mantıklı bir şekilde uygun dille anlatmalıdır

MESLEKİ GELİŞİM

Lise öğreniminin yapıldığı 15-18 yaşlar kimlik kazanma dönemidir. Bu dönemdeki gencin artık kendini tanıması, kendi yapısına ve koşullarına uygun bir alanı belirlemesi beklenir. Meslek

gelişim döneminde “**Billurlaşma Dönemi**” olarak adlandırılan bu döneme özgü mesleki davranışlar şunlardır.

- **Zaman kavramını geliştirmiş olma.** Bu dönemde gençleri şimdi ve gelecek arasındaki ilişkiyi göre bilmelidir. Yani gencin o döneme kadar yaptığı ve yapacağı çalışmaların seçeceği meslekle bağlantısını kurması gerekir. Örneğin mühendis olmak istiyorsa matematik ve fizik derslerindeki başarısını düşünmeli ve lisede daha çok bu dersleri alacağı alanı seçmelidir.

- **Yeteneklerini, ilgilerini ve değerlerini ayırtmış olma.** Meslek tercihlerinin billurlaşması, her şeyden önce kişinin yeteneklerinin, ilgilerinin ve meslek değerlerinin belirginleşmiş olmasına bağlıdır. Genç, yeteneklerini hangilerinin daha güçlü olduğuna doğru ve sağlıklı bir şekilde karar verir ve o alana yönelirse artık belli bir alana enerjisini kanalize etmiş olur. Bu durumda tercihlerini daraltması daha kolay olur.

- **Meslek seçme sorumluluğunu üstlenme.** Gencin mesleğine kendisinin karar vermesi bu gelişim aşamasında yerine getirmesi gereken en önemli görevdir. Gencin özerkliğine kavuşması ve karar verme becerisinin gelişmesi bu gelişim görevini başarılı bir şekilde yerine getirmesinde önemli bir etkidir.

- **Kaynakları kullanma.** Bir meslek seçmesi gerektiğinin bilincinde olan gencin meslekleri tanımak için çeşitli kaynaklara baş vurması ve meslekler hakkında bilgi sahibi olması gerekmektedir.

GENEÇLERİN MESLEK SEÇERKEN DİKKAT ETMESİ GEREKEN NOKTALAR

- Gencin bir meslek seçerken yeteneklerini, ilgilerini ve diğer kişilik özelliklerini dikkate alması gerektiğini bilincinde olması gerekir. Bazı gençler bir meslek seçerken o mesleğin sadece adına bakmakta, gireceği mesleğin kişilik yapısına, mizacına uygun olup olmadığını hesaba katmamaktadır. Kişinin ilerde mesleğinde başarılı olabilemesi için, seçtiği mesleğin gerektirdiği kişilik özelliklerini öğrenmesi ve kendini bu özellikler açısından değerlendirmesi çok önemlidir.

- Gencin meslek seçme aşamasında seçenekleri değerlendirirken ailesinin ve toplumun sosyo- ekonomik koşullarını dikkate alması gerekir.

- Gençlik döneminin ilk yıllarında kişinin seçeceği meslek alanını belirlemesi gerekir. Yani bu dönemdeki gençten genel bir tercih alanı belirlemesi gerekir. Bu aşamada özgül bir meslek seçiminden çok belli bir alanın seçimi söz konusudur.

- Belli bir alana yönelen kişi dönem genç için daha çok bir araştırma ve inceleme dönemidir. Genç öncelikle kendi kişisel özellikleri hakkında daha çok bilinçlenir. Hangi alanların

ilgisini çektiğini, hangi alanlarda daha başarılı olduğunu daha fazla düşünmeye başlar. Meslek seçimi için diğer toplumsal faktörlerin önemli olduğunu anlamaya başlar. Lise birinci sınıfın sonlarında doğru genel bir tercih alanı belirlemeye başlar. Sonra giderek tercihleri daralır ve ilerleyen yıllarda net bir mesleki alan belirlenir.

AİLEYE ÖNERİLER

1. Çocuğunuza yetenek ve ilgilerine uygun bir alanı seçtiğinde ilerde daha mutlu ve başarılı olacağını hatırlatabilirsiniz.
2. İlgi duyduğu faaliyetleri yapması için ona fırsatlar verebilir onu yeteneklerini geliştireceğini etkinliklere yönlendirebilirsiniz.
3. Net ve belirli mesleki hedef belirlemesine yardım edebilirsiniz.
4. Bir işe nasıl başvurulur gibi bazı iş arama becerilerini çocuğunuzun öğrenmesini sağlayabilirsiniz.
5. Çocuğunuzu liseden sonraki eğitim ve iş olanaklarını araştırmaya sevk edebilirsiniz.
6. Girmeyi düşündüğü meslekle ilgili olarak meslek elemanları ile görüşmesini ya da üniversite tercihlerinde yazacağı programlar içinde o programda okuyan yada mezun olan kişi ve fizik derslerindeki başarısını düşünmeli ve kişilerle görüşmesini önerebilirsiniz.
7. Evde ve okulda olmak üzere küçük konulardan başlayarak çocuğunuza bağımsız karar verme sorumluluğunu öğretebilirsiniz.

MESLEK SEÇİMİNDE BAZI OLUMSUZ ANNE VE BABA TUTUMLARI

Çocuğum benim erişemediğim hedeflere erişmelidir. Çocuğunuz sizin erişemediğiniz hedeflere belki erişir, beklide erişemez. Siz ona vaktiyle sizin sahip olmadığımız olanakları sağlamış, ona iyi bir eğitim vermiş vermeye çalışmış olabilirsiniz ama onun yaradılışını, kapasitesini belirleyemezsiniz. Sizin belirlediğiniz iyi hayat çocuğunuz için iyi olmayabilir.

İnsan çalışırsa her işi yapar beklentisi, insan çok çalışırsa kapasitesinin mümkün olduğu kadar çocuğunu kullanır ve bir çok şeyi iyi yapabilir ama gayretle kapasitesinin üstünde başarı göstermesi mümkün değildir. Kapasitesinin üstündeki alanlarda başarıya zorlanan kişiler, yaşadıkları hayal kırıklığının sonucu olarak kapasitelerinin güçlü olduğu alanlarda da yeterli düzeyde başarı gösteremezler.

Çocuğunuz için bütün olanaklarınızı seferber eder, her türlü desteği sağlarsanız çocuğunuzun, kendi yaradılışına uygun bir meslek planı yapmasına, gizil güçlerini

gerçekleştirmesine yardımcı olmuş olursunuz. Ama eğer sizin çocuğunuza vermek istediğiniz biçim onun yaradılışına uygun değilse, bu yoldaki çabalarınızın her ikiniz için de hayal kırıklığı ile sonuçlanma olasılığı yüksek olacaktır.

“Ben olamadım sen olacaksın”: Eğer böyle bir anlayışınız varsa belki kendi hayal kırıklığınızı çocuğunuza da yaşatıyor olabilirsiniz.

“Komşunun çocuğu oldu ama...”: Komşularımızın , akrabalarımızın, arkadaşlarımızın çocukları ile bizim çocuğumuzun farklı olduğunu kabul etmeliyiz. Çocuğumuz akranları ile rekabet edebilir, bu onun yaşantısı ancak biz yetişkinler çevremizle rekabetimizde çocuklarımızı kullanmamalıyız. Bu rekabet çocuğumuzun kendilik saygısının düşmesine neden olabileceği gibi gerçek yeteneklerini ve kapasitesini ortaya koymasına da engel olabilir.

“Bak kardeşin”: Dikkatli bir anne - babaysanız çocuklarınızın birbirlerinden ne kadar çok olumlu veya olumsuz etkilendiklerini fark etmişsinizdir.“Bak kardeşin ...” diye başlayan her cümle onların kıskançlığını kışkırtacak, biri bir süre hep başarılı olurken diğeri sürekli başarısızlığa doğru sürüklenecek, başarısız olan kendisini toplamaya başladığında, başarılı olanın birden başarısının düştüğünü göreceksiniz.

Ancak senin gibi bir tembel bu alanı seçer. Çocuğunuz küçümsemek, değersiz görmek, alay etmenin onun yaşamla mücadelesini zayıflatmanın dışında bir etkisi olmaz

Anne baba olarak çocuğunuza yapacağınız yardım, onun kendini tanımasını yeteneklerini ve ilgilerini ortaya koymasına fırsat vermek veya fırsat yaratmak, çocuğumuzun mesleki olgunluk düzeyinin gelişmesine katkıda bulunmak olmalıdır.